

PODCAST 8

WPŁYW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU NA SOLIDARNOŚĆ SPOŁECZNĄ

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fundacja Energia dla Europy

Dofinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Wszystkie rezultaty wypracowane w ramach projektu „Budowanie więzi społecznych” udostępniane są na zasadzie otwartych licencji (CC BY-SA 4.0 DEED). Można z nich korzystać bezpłatnie i bez ograniczeń. Kopiowanie lub przetwarzanie tych materiałów w całości lub w części bez zgody autora jest zabronione. W przypadku wykorzystania rezultatów niezbędne jest podanie źródła finansowania oraz jego autorów.

Witamy w naszym podcaście. W tym odcinku przyjrzymy się, jak solidarność społeczna wpływa na zrównoważony rozwój w Unii Europejskiej.

Zacznijmy od wyjaśnienia, czym jest zrównoważony rozwój.

Zrównoważony rozwój oznacza odpowiedzialne zarządzanie zasobami naturalnymi i ekosystemami w celu zaspokojenia obecnych potrzeb bez ograniczania możliwości zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń. Obejmuje to utrzymanie równowagi ekologicznej, ograniczenie degradacji środowiska i promowanie długoterminowego zdrowia ekologicznego.

Kluczowe zasady tego rozwoju obejmują:

- Ochrona zasobów naturalnych poprzez odpowiedzialne korzystanie z zasobów odnawialnych i minimalizowanie wyczerpywania się zasobów nieodnawialnych.
- Ograniczanie zanieczyszczeń i odpadów poprzez minimalizowanie zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby, przy jednoczesnym promowaniu recyklingu i redukcji odpadów.
- Ochrona ekosystemów i dzikiej przyrody w celu utrzymania równowagi ekologicznej.
- Ograniczanie emisji gazów cieplarnianych i promowanie zrównoważonych źródeł energii.
- Utrzymywanie równowagi wzrostu gospodarczego z odpowiedzialnością za środowisko i dobrobytem społecznym.

Przykłady praktyk zrównoważonego rozwoju środowiska obejmują:

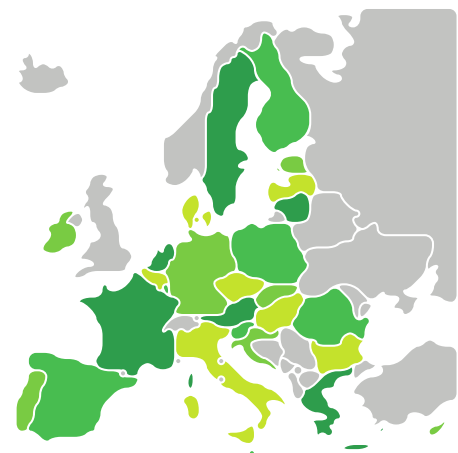
- Wykorzystanie energii odnawialnej zamiast paliw kopalnych
- Wdrażanie zrównoważonych praktyk rolniczych i leśnych
- Zachęcanie do korzystania z pojazdów elektrycznych
- Promowanie modeli gospodarki o obiegu zamkniętym
- Wspieranie działań na rzecz ochrony środowiska i odtwarzania siedlisk.

Ten rozwój jest niezbędny do ochrony planety, zapewnienia stabilności gospodarczej i poprawy jakości życia przyszłych pokoleń. Ona odgrywa kluczową rolę w promowaniu zrównoważonego rozwoju w całej UE poprzez wspieranie wspólnych działań, wzmacnianie wsparcia politycznego, promowanie zrównoważonego stylu życia, zwiększanie odporności na zmiany klimatu i niwelowanie różnic społeczno-ekonomicznych.

Zaangażowanie UE na rzecz tego rozwoju, odzwierciedlone w takich politykach jak Europejski Zielony Ład, w znacznym stopniu zależy od spójności społecznej i solidarności między obywatelami.

Skoro wspomnieliśmy już o Europejskim Zielonym Ładzie, porozmawiajmy o nim bardziej szczegółowo.

Europejski Zielony Ład to strategia Unii Europejskiej mająca na celu osiągnięcie zrównoważonej gospodarki poprzez uczynienie Europy neutralną dla klimatu do 2050 r., uruchomiona w grudniu 2019 r.

Wyznacza on ambitne cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, ochrony różnorodności biologicznej, promowania czystej energii i przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Obejmuje także inwestycje o wartości ponad 1 biliona euro w ciągu następnej dekady.

Często mówi się o tej strategii jako o „momencie lądowania człowieka na Księżycu” w kontekście polityki klimatycznej Europy, ponieważ integruje ona politykę środowiskową, gospodarczą i społeczną w celu wprowadzenia zmian systemowych.

Pierwszym celem Zielonego Ładu jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do roku 2050. Cel ten jest prawnie wiążący na mocy Europejskiego Prawa Klimatycznego, które określa również cel przejściowy polegający na redukcji emisji o 55% do roku 2030.

Dzięki transformacji energetycznej na rzecz czystej energii, strategia zwiększa udział odnawialnych źródeł energii, takich jak wiatr, słońce i wodór, jednocześnie wycofując paliwa kopalne. Ma ona na celu poprawę efektywności energetycznej poprzez modernizację budynków i infrastruktury oraz rozszerzenie unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, który zmusi zanieczyszczających do płacenia za emisję dwutlenku węgla.

Dzięki wprowadzeniu Planu działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym, który promuje recykling, redukcję odpadów i zrównoważone projektowanie produktów, strategia zapewni, że przedsiębiorstwa będą stosować praktyki przyjazne dla środowiska.

Strategia „Fali Renowacji” ma na celu poprawę efektywności energetycznej budynków, ograniczenie marnotrawstwa energii i emisji dwutlenku węgla oraz wspieranie ekologicznego budownictwa i rozwoju inteligentnych miast.

Zakłada on również redukcję emisji pochodzących z transportu o 90% do roku 2050 oraz rozbudowę infrastruktury pojazdów elektrycznych w celu promowania transportu kolejowego i publicznego, a także stopniowe wycofywanie pojazdów zanieczyszczających środowisko.

Strategia „Od pola do stołu” ma na celu ograniczenie stosowania pestycydów, nawozów i antybiotyków, aby produkcja żywności była bardziej przyjazna dla środowiska. Dzięki temu będzie promowane rolnictwo ekologiczne i zrównoważone rybołówstwo.

Strategia ma również na celu ochronę 30% obszarów lądowych i morskich UE do 2030 roku oraz odbudowę ekosystemów i zwiększenie lesistości.

Plan działania na rzecz zerowego zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby, wprowadza surowsze limity emisji przemysłowych.

Dodatkowe wsparcie zostanie zapewnione regionom i pracownikom zależnym od przemysłu paliw kopalnych, co zapewni sprawiedliwe przejście na miejsca pracy w sektorze czystej energii. Fundusz Sprawiedliwej Transformacji udostępnia pomoc finansową dla społeczności dotkniętych kryzysem, zwłaszcza w regionach zależnych od węgla, takich jak Polska.

Możesz zacząć się zastanawiać, co wspólnego ma ten Zielony Ład z solidarnością społeczną?

Europejski Zielony Ład to nie tylko strategia ochrony środowiska; to także ramy transformacji społecznej, które promują solidarność poprzez zagwarantowanie, że przejście na zrównoważoną gospodarkę będzie sprawiedliwe, inkluzywne i partycypacyjne.

Bez pomocy finansowej niektóre regiony borykałyby się z bezrobociem i spowolnieniem gospodarczym, co prowadziłoby do rozbitcia społecznego. Strategia ta pomaga temu zapobiec, przekierowując inwestycje do zrównoważonych sektorów przemysłu, zapewniając stabilność gospodarczą.

Polska, największy producent węgla w UE, otrzyma miliardy euro wsparcia na odejście od węgla bez powodowania masowych zwolnień. To z kolei złagodziło napięcia między krajami Europy Wschodniej i Zachodniej w kwestii polityki klimatycznej.

Promuje on solidarność między obywatelami, organizacjami i rządami poprzez promowanie współodpowiedzialności za działania na rzecz klimatu. Unijna polityka klimatyczna tworzy wspólny cel dla wszystkich, wymagając, aby każde państwo członkowskie UE przyczyniło się do redukcji emisji, co wzmacnia poczucie wspólnej odpowiedzialności.

W przeciwieństwie do poprzednich, fragmentarycznych podejść, Zielony Ład jednoczy Europę wokół wspólnej misji środowiskowej. UE finansuje lokalne projekty środowiskowe, w tym spółdzielcze sieci energetyczne, programy zalesiania i inicjatywy na rzecz zrównoważonego rolnictwa. Obywatele czują się wzmocnieni, widząc, jak ich społeczności bezpośrednio korzystają z działań na rzecz klimatu.

Strategia ta promuje współpracę między rządami, przedsiębiorstwami i organizacjami pozarządowymi, wzmacniając solidarność między różnymi sektorami społeczeństwa.

Weźmy na przykład firmy takie jak Volkswagen i IKEA. Inwestują one w zrównoważony rozwój w ramach zielonej strategii przemysłowej UE, wzmacniając współpracę gospodarczą wokół celów klimatycznych. Volkswagen zobowiązał się do wprowadzenia większej liczby pojazdów

elektrycznych, a IKEA oferuje programy recyklingu w swoich sklepach, dzięki czemu stare meble mogą być ponownie wykorzystywane i nie trafiają na wysypisko.

Czy ta strategia zrobi coś jeszcze, aby promować solidarność społeczną?

Tak! Fundusz Społeczno-Klimatyczny (Social Climate Fund) ma łącznie 86 miliardów euro na wsparcie gospodarstw domowych o niskich dochodach i małych firm w zakresie kosztów zielonej transformacji. Obejmuje to finansowanie energooszczędnych remontów domów, instalacji paneli słonecznych i dopłat do transportu publicznego. Koncepcja tej solidarności w zrównoważonym rozwoju zapewni sprawiedliwy podział ciężaru polityki ekologicznej, a nie tylko obciążenie jednego kraju.

Jednak nic nie dzieje się bez wyzwań!

Pomimo korzyści, Zielony Ład napotyka przeszkody w utrzymaniu długoterminowej spójności społecznej i solidarności. Niektórzy pracownicy obawiają się utraty pracy pomimo Funduszu Sprawiedliwej Transformacji. Wyzwaniem jest zapewnienie skuteczności i dostępności programów przekwalifikowania.

Niektóre kraje odczuwają dysproporcje gospodarcze bardziej, jeśli chodzi o szybką transformację w kierunku zielonej gospodarki, ponieważ brakuje im zasobów i finansów. Strategia potrzebuje silniejszych mechanizmów finansowych, aby zniwelować te różnice.

Polityka ekologiczna jest często bardziej popularna w miastach niż na obszarach wiejskich, gdzie zależność od tradycyjnych gałęzi przemysłu jest większa. UE musi zwiększyć zaangażowanie na obszarach wiejskich, aby uniknąć polaryzacji między ludnością miejską i wiejską.

Europejski Zielony Ład wspiera solidarność społeczną, zapewniając, że transformacja w kierunku zrównoważonego rozwoju będzie sprawiedliwa, inkluzywna i oparta na współpracy. Poprzez niwelowanie nierówności ekonomicznych, wspieranie pracowników narażonych na wykluczenie społeczne, promowanie wspólnych działań na rzecz klimatu i wzmacnianie jedności UE, ten program pomaga budować bardziej spójną Europę.

Mimo że wyzwania wciąż istnieją, strategia ta stwarza ramy umożliwiające zrównoważenie działań na rzecz ochrony środowiska ze sprawiedliwością społeczną, gwarantując, że nikt nie zostanie pominięty w dążeniu do bardziej zielonej przyszłości.

To już koniec na dziś i mamy nadzieję, że podobał Ci się ten podcast. Subskrybuj i polub, aby zobaczyć więcej treści na temat solidarności społecznej.

Do zobaczenia wkrótce!

Share

FOLLOW US

BIBLIOGRAFIA

1. Europejska Agencja Środowiska (EEA). (2021). Transformacja klimatyczno-energetyczna Europy: rola solidarności społecznej i gospodarczej. Kopenhaga: EEA.
2. Komisja Europejska. (2020). Mechanizm Sprawiedliwej Transformacji: Dbamy o to, aby nikt nie został pominięty. Bruksela: Unia Europejska. Źródło: https://ec.europa.eu/regional_policy
3. Komisja Europejska. (2019). Europejski Zielony Ład. Bruksela: Unia Europejska. Źródło: <https://ec.europa.eu/green-deal>
4. Parlament Europejski. (2021). Społeczny Fundusz Klimatyczny: Wspieranie Sprawiedliwej Zielonej Transformacji. Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej.
5. Raworth, K. (2017). Ekonomia pączka: Siedem sposobów myślenia jak ekonomista XXI wieku. Londyn: Random House.
6. Schütze, F., Stede, J. i Welsch, H. (2021). „Europejski Zielony Ład i sprawiedliwość społeczna: skutki dystrybucyjne i środki polityczne”. Polityka klimatyczna.